

Camil Ros: “L’independentisme ha prioritzat massa l’eix nacional buit de contingut social”

Camil Ros (Vallromanes, 1972) és un secretari general atípic al sindicat UGT de Catalunya: jove Maulet, independentista de primera hora, exlíder de les JERC, de família catalanoparlant i fill d'un petit poble del Vallès Oriental. Ros, que va rellevar el veterà Josep Maria Àlvarez a la direcció del sindicat, té ganes de canvi. Li va la marxa! Xerrem sobre el seu passat a l'ERC de Colom, Rahola i Carod-Rovira... però també reflexionem sobre la mala fama que arrossegueu els grans sindicats tant a l'esquerra com a la dreta.

Text: Sergi Picazo / Fotos: Ivan Giménez

D'on surt Camil Ros i Duran, el secretari general de la UGT?

El pare i la mare són nascuts a Vallromanes, i jo també vaig viure allà fins als 25 anys abans de traslladar-me a Girona. El pare era paleta i la mare netejava cases. Per part del pare, l'avi patern, de cognom Ros, va venir de Múrcia a principis de segle, i l'àvia paterna venia d'un poble d'Aragó; i, per part de la mare, els avis venien d'Aragó. Són, però, la migració de principis de segle XX.

Com era la Vallromanes de la teva joventut?

Era un poble. Durant aquells anys no arribava al miler d'habitants. Ara en té uns 2.000 després del 'boom' urbanístic.

Un líder sindical que ve d'una vida de poble petit.

Recordo que era un poble poble. Un poble molt petit. A prop de Barcelona però tampoc massa a prop. És un poble de gent treballadora, sobretot dedicada a l'agricultura, al turisme o a la construcció, més aviat catalanoparlants i on hi ha cases de vacances de gent de classe bona de Barcelona. El poble és al Vallès Oriental però tocant gairebé a Alella, al Maresme, però al costat tenim Montornès del Vallès, que és on jo vaig anar a fer l'FP i és més castellanoparlant.

I què me'n dius, de l'estereotip de classe obrera i castellanoparlant, i classe mitjana o burgesos i catalanoparlants?

El meu extracte social és aquest. No m'haig de justificar ni de ser catalanoparlant ni de no ser-ho. L'estereotip, que potser es pot complir en algunes zones de l'àrea metropolitana de Barcelona, es desmenteix quan viatges a Girona, a Tarragona o a Lleida. Hi ha molts estereotips. Algú dirà que els meus dos cognoms són catalans, Ros i Duran, però no saben que els meus avis van venir de Múrcia i d'Aragó. Tot és relatiu.

Vas fer FP. Amb la mala fama que —diuen— tenia!

Doncs no crec que hagi sortit tan malament! Però, a més, no la vaig poder acabar perquè vaig

començar a treballar amb 15 anys. Els estudis d'FP administrativa em van permetre treballar d'administratiu sempre fins que vaig començar a tenir càrrecs polítics i, després, al sindicat.

“Venia de Maulets, vaig estar a les JERC i en temes d'objecció de consciència. Sempre en 'lios'”

Tu entres a militar a ERC als 18 anys, a principis dels anys noranta, en un partit que aleshores estava dirigit per Àngel Colom i Pilar Rahola. Com era aquella ERC?

Jo venia de Maulets i vaig fer el pas a ERC a través de les JERC. Havia estat en moviments d'objecció de consciència al servei militar i organitzant protestes des de jove. Sempre buscant 'lios'. Vaig viure molt de prop aquella època, sobretot recordo l'any 1992: ERC havia obtingut bons resultats electorals amb Colom, després del desembarcament de la gent de la Crida i de Catalunya Lliure; havíem patit la repressió de l'operació Garzón; però ja érem en una època en què l'independentisme es començava a posar de moda, sobretot entre la gent jove, i eren els anys del 'rock' en català. Sense els anys noranta no s'entendria l'auge de l'independentisme actual, i sense el que va passar als anys setanta i vuitanta tampoc s'entendria el 'boom' dels anys noranta.

Parlem dels anys noranta. Els independentistes dels anys noranta sempre dieu que aleshores éreu 'quatre gats' al Fossar de les Moreres. Com veus aquella època vista en perspectiva?

Els anys noranta, en la qüestió independentista, es poden dividir en dues parts. Els primers noranta van ser els anys del 'boom' del 92, amb l'auge electoral, cultural i social per a l'independentisme. Políticament, es va normalitzar que es pogués defensar per la via democràtica i pacífica la independència de Catalunya. I, a la segona meitat dels noranta, una part de l'independentisme va apostar per dotar de contingut social el concepte independència. La independència no era un fi en si mateix, sinó un mitjà. Ja ho dèiem a finals dels noranta! Això provoca debats importants aleshores. Uns debats molt similars als que tenim ara. Genera, però, situacions de tensió entre els independentistes. De fet, acabarà, entre altres factors, provocant la sortida de Colom i de Rahola d'ERC, i la preponderància del discurs de Carod-Rovira.

Tu, amb 24 anys, ets escollit a l'abril del 1996 secretari general de les JERC, i poc després esclata la crisi de Colom-Rahola a ERC.

Des de les JERC estirem per fer més mobilització social. El 96 ja fem la primera acampada de les JERC, i comencem a fer accions de desobediència civil pacífica, com la retirada de banderes espanyoles que vam portar a La Moncloa quan governava Aznar.

Vas entrar en política municipal, vas ser cap de llista d'ERC a Vallromanes el 1995, però ho vas deixar ràpidament per fer el salt sindical.

Un grup de gent d'ERC que veníem del món del treball, que no érem de casa bona ni estudiàvem a la universitat, ja havíem fet algun intent de participar en accions sindicals. Era a mitjan anys noranta, i veníem d'aquells debats socials. El 96 comencem a tenir contactes amb la UGT perquè el mateix Pepe Álvarez i altra gent del sindicat s'apropa a nosaltres. La UGT va fer aquells anys un procés d'obertura i de pluralitat política. Vaig fer un sol mandat com a secretari general de les JERC i vaig decidir no presentar-me al segon mandat tot i que podia per fer el pas a la via sindical.

Deixes la política per alguna decepció?

Són circumstàncies. Són un cúmul de coses. Jo ja portava anys fent política a ERC. En aquell moment, l'acció sindical m'illusionava més que l'activitat política.

Vas deixar de militar a ERC el 2011. Per què?

No vull entrar en detalls. No m'agrada la gent que, quan deixa una organització, ho critica tot quan poc abans tot era magnífic. Una suma de causes va fer que deixés la militància.

No les penses explicar?

No.

Ni a les teves memòries?

Mai. No hi ha cap secret, però crec que seria de desagraït criticar ara les organitzacions de les quals he format part.

“L'independentisme va fer una aposta per la cultura, la llengua i la política però no tant per la via sindical”

Són els anys de la crisi total a ERC al Congrés del 2010, on hi ha una batalla política entre els afins a Carod-Rovira i els de Puigcercós; però, a més, sorgeix el Reagrupament de Carretero i l'espai d'Uriel Bertran. Una època de ganivetades duríssima dins d'ERC!

Jo ho vaig viure de lluny. Jo vaig estar implicat en l'època de la suma de Carod i Puigcercós, de les JERC i de tots els que venien de l'esquerra independentista. Jo me'n recordo d'un cartell de les JERC que deia: “Compromís social, compromís nacional”. Per mi, això és un tot. Seguim amb els mateixos debats. Però a vegades no sé si anem endavant o anem endarrere. Hi ha dreta i esquerra. No hi ha ‘tots junts’ i ‘visca Catalunya’. La normalitat d'un país hauria de ser que hi hagués dretes i esquerres catalanes. La idea que teníem era obrir socialment i sindicalment l'organització. Volíem un sindicat nacional, però no hi havia sindicalistes nacionals. El món de la militància independentista era sempre més polític que social. La gent que es movia en l'eix nacional des dels anys seixanta i setanta va fer una aposta per la cultura i la llengua i per la política però, en canvi, no tant per la via sindical. S'havien fet intents, però més aviat eren un aparador visual.

Deies... “falten sindicalistes nacionals”. Per què no vau crear aleshores un nou sindicat independentista o vau reforçar la Intersindical en lloc d'anar a la UGT o a CCOO?

Alguna gent de les JERC, abans d'entrar en l'Avalot de la UGT, sí va entrar a participar en algun d'aquests sindicats que menciones. Però allò, crec, no va fructificar. És veritat, però, que va ser un debat: nosaltres teníem fama de ser molt radicals i alguna gent va qüestionar la nostra decisió d'entrar a la UGT. Vam entrar junts al sindicat Puigcercós i jo. Amb el pas dels anys he vist que allò va ser una operació clau per al país. Primer, perquè la UGT s'estava obrint ideològicament i políticament; i, després, perquè el sindicalisme es basa en defensar els treballadors als centres de treball, i no tant a fer cartells i proclames. Els sindicats necessiten tenir capacitat de negociació forta. Nosaltres tenim 19.000 delegats de treballadors, i la Intersindical en té uns 200. Fent només política, no fas sindicalisme. Aquest és un dels errors històrics de l'independentisme català. Al País Basc, ELA és format pel que aquí seria el pallaquisme amb una aposta sindical i nacional. Aquí no es va optar per la mateixa estratègia. La UGT de Catalunya és un sindicat nacional, té un NIF propi, diferent. De fet, a vegades penso que l'independentisme català encara no hi creu, en la importància dels sindicats.

“Diuen primer la independència i de la resta ja en parlarem. Això tanca portes a l’independentisme”

Per què creus que l’independentisme català no va apostar pel món sindical?

Per desgràcia, l’independentisme ha prioritzat massa l’eix nacional buit de contingut social. Ara encara passa en alguns sectors independentistes. El moviment nacional català ha prioritzat des dels anys setanta l’eix llengua-cultura-independència. Ara, en realitat, el debat segueix igual. Segueixen dient primer la independència i de la resta ja en parlarem després. Això segueix tancant portes. L’independentisme hauria de tenir una visió global de país. Hi ha organitzacions culturals, hi ha partits polítics, però també hi ha organitzacions sindicals, veïnals o socials.

A la UGT hi ha independentistes, tu en concret, uns quants membres del Govern de Junts pel Sí, i també hi ha molts federalistes i gent propera al PSC com el mateix Josep Maria Àlvarez, que segueix sent militant del PSC. Com es conviu en territori de frontera?

No es discuteix gaire sobre aquest tema. Podem parlar de tot. Però hem trobat un punt de trobada: la defensa del dret a decidir. Això genera un punt de consens intern. Nosaltres creiem que, entre la UGT i CCOO, representem una part important del país. Hi ha poques organitzacions amb més de 100.000 afiliats a Catalunya, probablement només el Barça, el Club Super3, el RACC i els grans sindicats. Nosaltres creiem que aportarem un valor de suma en un futur al país. Hi hagi independència o no, l’endemà del referèndum o de la DUI, hi haurà d’haver sindicats, no? Els sindicats han de continuar, i la nostra funció és el treball sindical. Passi el que passi, nosaltres seguirem fent sindicalisme.

Es posicionarà algun dia la UGT en el sí o en el no a la independència, o creus que és millor que no es posicioni per no trencar-se?

El paper de les organitzacions sindicals és fer tasca sindical. No hem de ser el pal a les rodes de res. Però també vull que, quan els afiliats del sindicat prenguin la seva decisió individual en favor del sí o en favor del no a la independència, no sentin que tenen una posició contrària a la del seu sindicat. Hem de poder donar aquest espai.

Dius que encara “hi ha dretes i esquerres”. La UGT és un sindicat d’esquerres en la pràctica?

Els nostres estatuts diuen que el sindicat és d’arrels socialistes. Tenim un posicionament ideològic i un discurs social molt clar.

“Hi ha l'estereotip que la UGT està vinculada al Partit Socialista i CCOO als comunistes. Però ja no és així!”

Però no genera debat intern que dirigents polítics com Neus Munté, de Convergència, d'un partit que no es defineix ni molt menys d'esquerres, sigui afiliada a la UGT?

Pot sorprendre perquè hi ha l'estereotip que la UGT està vinculada al Partit Socialista i CCOO als comunistes o després a Izquierda Unida. Però ja no és tant així! El món convergent és molt ampli: els dirigents del 'sector negocis' i més neoliberal de Convergència no s'afilien a cap sindicat, i, en canvi, els membres dels sectors més socials de Convergència, sí. Una persona pot ser votant de Convergència i pertànyer a un sindicat. Bona part dels afiliats s'uneixen al sindicat perquè al seu centre de treball és útil ser del sindicat. Per exemple, al sector de la banca o als Mossos d'Esquadra, amb uns treballadors que majoritàriament no serien d'extrema esquerra, hi ha una afiliació sindical molt alta. A La Caixa hi ha un dels nivells d'afiliació sindical més alts. Un dels treballadors de La Caixa afiliats al sindicat era el mateix Albert Rivera.

Els sindicats estan en crisi.

Com diu la cançó, “Depende”.

Sí, però la cançó segueix així: “¿De qué depende?”.

El sindicat, amb els nivells d'afiliació actuals i amb la nostra capacitat de resistir a la crisi, pot viure 100 anys més. Si hem aguantat tot el que hem aguantat, podem viure molt més. Però el món del treball ha anat canviant. El model de producció dels anys seixanta i setanta, que és quan es posen les bases del sindicalisme actual, ha canviat. L'espai que tenim ara, que és molt majoritari tot i que podria créixer més, té problemes per arribar al nou món del treball entorn de la precarietat, la

temporalitat, l'externalització i les empreses petites. El sindicat té dificultats per entrar en aquests espais.

Per què?

Principalment, perquè la gent té por. Quan els sindicats es reconstrueixen als anys setanta, afiliar-se al sindicat no era fàcil: podies ser acomiadat ràpidament. Ara tornem a ser al mateix punt. El nou món del treball s'està creant sobre la base de la precarietat i la temporalitat, i allà hi ha molta por de ser acomiadat. Aleshores, hem de pensar com organitzem aquests nous treballadors, quines noves formes d'organització tenen, quines fórmules de cobertura legal podem oferir-los... Organitzar els treballadors en aquest nou espai de condicions laborals és el gran repte. Però sense oblidar que el món laboral, aquell que podem anomenar més tradicional, basat en grans empreses i fàbriques, no ha desaparegut ni és petit. Té un pes molt gros en l'economia.

“Hi deu haver sindicalistes aprofitats, però la majoria ‘curren’ moltíssim”

Existeix a la societat una mala imatge sobre els sindicats i els sindicalistes. En part, segurament creada per la patronal, per alguns partits polítics i pels grans mitjans de comunicació. I, en part, fruit d'errades pròpies dels sindicats. Te'n posaré uns quants exemples.

“Els sindicalistes alliberats no treballen; cobren sense ‘currar’?”

Doncs, hi deu haver aprofitats, sí, però la majoria ‘curren’ moltíssim. Tothom que es dedica a tasques col·lectives, pel bé comú i de la gestió d'allò públic, i no a tasques privades, està malvist. Tots els polítics són iguals i uns aprofitats. Tots els sindicalistes són iguals i uns aprofitats. Tothom és sospitós. És un atac fruit d'una societat individualista. S'ha de dir que, primer, no hi ha tants alliberats sindicals al 100%: la majoria dels delegats i representants dels treballadors en comitès d'empresa treballa i, com a màxim, pot tenir alguna hora per fer reunions amb l'empresa. Però, a més, els alliberats sindicals poden acabar treballant més: si treballaves al torn de matí i passes a ser alliberat, treballes tot el dia, tens reunions al vespre i estàs disponible fins i tot els caps de setmana. Jo demanaria a alguns d'aquests que tant critiquen que vinguin només una setmana al sindicat i vegin el que fem.

“Els grans sindicats, com la UGT i CCOO, han estat pactistes i han format part de la casta. Han pactat amb grans empreses, impedeixen vagues i mobilitzacions i prefereixen frenar la protesta.”

Sindicalisme és negociació. Fins i tot el sindicat més radical, al final del conflicte, vol un acord amb l'empresa per poder posar fi a la vaga o a la protesta. El que vol el treballador és arribar a un pacte amb l'empresari. L'únic que puc reconèixer és que potser hem abusat del diàleg social i, potser, alguns acords als quals hem arribat no s'haurien d'haver firmat. Però, si fem una anàlisi global de la majoria dels acords fruit del diàleg social que hi ha hagut fins a l'actual crisi econòmica, la negociació col·lectiva ha estat l'eina que ha aportat més benestar col·lectiu a la societat catalana i espanyola. A Catalunya, el 40% dels convenis col·lectius tenen un salari mínim interprofessional de 1.000 euros. Ara, el salari mínim és d'uns 700 euros. Hem de donar més valor al diàleg social i a la negociació. Però hem de fer un sindicalisme més de contrapoder. Tenim un peu dins i un peu fora. Mai hauríem de tenir els dos peus dins ni els dos peus fora.

“Les fotos dels sindicats amb la patronal i Rajoy fan mal”

Però, des de l'esquerra, s'ha criticat que sovint la UGT i CCOO teníeu els dos peus dins. Fan mal les fotos de Cándido Méndez i Ignacio Fernández Toxo donant-se la mà amb la patronal i Rajoy?

Aquestes fotos fan mal, sí, però hem d'analitzar el contingut dels acords i no només fixar-nos en les fotos. Els sindicats ens hem de reunir amb la patronal i amb el govern de torn, sigui el de Rajoy o sigui qualsevol altre. Et posaré un exemple: la CGT va convocar una vaga en contra de l'acord de pensions que vam fer sindicats i el Govern. Quan el PP el retalla... la CGT passa a defensar l'acord anterior que havíem firmat nosaltres. El que ens passa és que no defensem ni expliquem prou bé els acords que signem. Penso, tot i això, que ara vénen temps de poc diàleg social i de molta mobilització al carrer. S'ha de construir una nova correlació de forces.

Una altra: "La UGT és el sindicat del PSOE i del PSC".

Això ja no té sentit! Sempre s'ha defensat l'autonomia sindical encara que s'assimilés molt partits i sindicats. La UGT té orígens ideològics d'esquerres molt barrejats... però és veritat que a partir de la Transició el sindicat es reconstrueix a partir de les bases del Partit Socialista. La UGT de Catalunya a partir dels anys noranta, per créixer i ampliar la base, amplia la seva pluralitat política. Ara és més evident que mai.

La UGT i la corrupció. La presumpta implicació de dirigents de la UGT d'Andalusia en el ['cas dels ERO'](#) o de la UGT de Madrid en el cas de les [targetes 'black' de Caja Madrid](#) ha fet mal a la imatge del sindicat?

Alguns casos judicials que afecten la UGT encara han de ser jutjats i fins i tot se n'han arxivat algunes parts, sobretot del tema dels ERO. Nosaltres, cada cop que hi ha hagut un dirigent afectat per això, automàticament l'hem destituït de tots els càrrecs. Fins i tot saltant-nos el dret a la presumpció d'innocència. Va passar a la UGT d'Andalusia, de Madrid i en altres casos.

I l'última idea que us tiren sovint a la cara: "Els sindicats no em defensen mai si sóc precari, temporal, autònom o jove. Només defensen els treballadors d'empreses grans o mitjanes".

Hi ha una part d'aquesta sensació que és injusta, però això no treu que hàgim de millorar. Els que més raó poden tenir són els autònoms perquè actualment és una figura molt complexa on es barregen petits emprenedors però també treballadors dependents sense contracte. Hem d'arribar millor a tota la gent treballadora, i molts autònoms són treballadors com qualsevol altre. Però jo diria una cosa als que pensen que el sindicat no els defensa: cada cop que al teu contracte s'aplica una mesura del conveni col·lectiu, és fruit de la negociació dels sindicats, i no és cap regal de la patronal; s'ha de saber que en general el conveni col·lectiu s'aplica a tothom, ja sigui precari, d'una petita empresa o qui sigui. No hi ha hagut cap dret dels treballadors que s'hagi regalat. Des de la jornada de 8 hores que es va aconseguir després de la vaga de la Canadenca! Tots els drets s'han aconseguit a través de l'organització col·lectiva, i no de la negociació individual.

David Harvey explicava en una entrevista a [CRÍTIC](#) que les empreses amb més treballadors dels Estats Units són McDonald's, Kentucky Fried Chicken i Wal-Mart: "Lamentablement, l'esquerra no està tan còmoda amb la idea d'organització els treballadors del 'fast food'". No és 'sexy' fer sindicalisme aquí?

És un tema d'eines i de dificultats legals. Hi ha molta por encara! Són sectors on hi ha molta més temporalitat, contractes de curta durada, molta rotació, horaris canviants... i és difícil organitzar-se. El món dels 'fast food', per exemple, és un món complicat: a McDonald's, a més, posen moltes

dificultats a la sindicació. En canvi, al món dels supermercats, ja comencem a tenir una estructura sindical més forta. El problema més greu és amb el món de botigues o restaurants més petits, més dispersos i on ens costa molt arribar.

Si el model econòmic canvia —de la indústria al sector dels serveis i del turisme, fent una simplificació—, els sindicats i les formes de lluita laboral haurien de canviar?

El que està passant ara és que les empreses són cada cop més petites i les grans empreses cada cop externalitzen més la producció en altres empreses més petites. Com pots donar cobertura en aquests centres de treball a gent a la qual, a vegades, fins i tot legalment, no pots donar cobertura sindical? Primer, al sindicat hem de pensar en els treballadors que estan amb contracte i cotitzant a la Seguretat Social, i alhora en tots els que estan al voltant en empreses de multiserveis, externalitzats i com a autònoms dependents. Això ho hem aconseguit amb èxit en alguns hospitals: coordinar els treballadors de l'hospital amb contracte directe com metges, infermeres i personal administratiu, i alhora fer-ho amb les treballadores de la neteja i del bar o restaurant que pertanyen a altres empreses externes. I, després de superar això, al sindicat hem d'actuar més com a organització sociopolítica: com ens mobilitzem per aconseguir objectius i millores que afectin tots els treballadors, i no només els d'un sector concret?

“Els sindicats ens hem d'obrir més, hem de millorar i, sobretot, tenim un problema: ens hem d'explicar millor”

L'escriptor Isaac Rosa, en un article a [‘El Diario.es’](#), afirmava que, quan estàvem enterrant els sindicats, han reaparegut noves plataformes, campanyes i lluites de treballadors als marges dels sindicats: des de la lluita dels treballadors de Telefónica del Som Escalles, l'associació Las Kellys de netejadores d'hotel o dels ‘manters’ o venedors ambulants amb el Sindicat de Manters.

S'ha de dir que el sindicat, i membres concrets del sindicat, fa molts anys que estan treballant i ajudant a organitzar-se treballadors d'empreses vinculades a Telefónica o de les mateixes cambres d'hotel. Fa anys que treballem. Això no arriba a la gent. Però s'ha de dir que, quan apareix l'associació de Las Kellys, hi ha una part dels grans mitjans de comunicació que li dóna molt d'espai. Perquè, en el fons, segons la meua opinió, té un punt més inofensiu que organitzar-se dins els sindicats.

Però hi ha una part de l'esquerra més alternativa que també dóna suport a aquestes campanyes com Las Kellys, i no dóna tant de suport als grans sindicats, no?

Tenim un cert divorci amb una part dels moviments socials. Hi ha una concepció més positiva cap a allò nou i una creença que els sindicats són vells i casposos. Moltes d'aquestes lluites les han començat membres del sindicat. Molta gent, en una situació precària, de pobresa i d'exclusió laboral, només té el braç del sindicat on agafar-se. Moltes d'aquestes noves associacions no arriben on sí arribem els sindicats grans. Però és clar que alguna cosa falla. Ens hem d'obrir més, hem de millorar coses i, sobretot, tenim un problema: no ho sabem explicar bé.

“Si s'ha de fer una vaga general... s'ha de fer una vaga amb un contingut molt social”

Creus que els sindicats haurien de passar a ser més organitzacions sociopolítiques i no només unes gestories laborals molt bones?

Els sindicats han de tenir ara dues estratègies: l'una, per al mercat laboral més tradicional, i l'altra, amb un accent més social. D'una banda, tal com hem fet els darrers 100 anys, hem de mantenir viu el treball sindical de sempre defensant els treballadors a les empreses. D'altra banda, hem de guanyar influència social i política. El sindicalisme del present i del futur ha de participar en la construcció d'una alternativa al sistema econòmic i social. Volem una Catalunya, un Estat espanyol i una Europa més social. El sindicat, que se situaria en l'esquerra social, ha de fer un paper per reivindicar i treballar per frenar la desigualtat social i econòmica. Després de la crisi, ha d'arribar un moment de reconstrucció social.

Convé, o no, ara mateix una vaga general?

Si s'ha de fer una vaga general... s'ha de fer una vaga amb un contingut molt social. Les vagues generals sempre han estat una resposta a una agressió. Acció-reacció. Davant d'una llei concreta, una vaga general concreta. A la UGT estem treballant per crear unes bases d'organització social mínimes abans de la vaga. No podem passar de la nit al dia, del 0 al 100. Hem de fer aflorar tots els conflictes socials i polítics durant els propers mesos per acabar, si cal, amb una gran vaga general que no sigui contra una llei concreta, sinó per un model de canvi de societat.